

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
(อพ.สธ.)

โครงการปกป้องทรัพยากรพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในศูนย์การเรียนรู้ปะคำ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลพิกุล อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

รายงานผลการดำเนินงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ประจำปีงบประมาณ 2567

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โครงการปกป้องทรัพยากรพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในศูนย์การเรียนรู้ปะคำ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำบลพิกุล อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณางค์ ช่อชู
สำนักงานบริการทางวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รายงานผลการดำเนินงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ประจำปีงบประมาณ 2567

คำนำ

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีพื้นที่ที่เป็นศูนย์บริการภายนอก คือ ศูนย์การเรียนรู้ปะคำ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ที่ตำบลหูก่านบ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ป่าที่อนุรักษ์ไว้ ประมาณ 4 ไร่ เป็นฐานการเรียนรู้ป่าพื้นถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ประโยชน์จากป่า ลักษณะพืช และต้นไม้ที่หายาก เป็นแหล่งอาหารให้กับคนในชุมชน ผักพื้นบ้าน เห็ด และใบไม้ก็นำมาทำปุ๋ย เป็นต้น เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) จึงได้เป็นเขตปกป้องทรัพยากร และได้มีการขยายพื้นที่เพิ่มอีก 50 ไร่ ประกอบด้วย และมีกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักในคุณค่าทรัพยากรของท้องถิ่น จัดให้มีภาคีเครือข่ายในการช่วยกันปกป้อง และส่งเสริมการสร้างป่าเพิ่มด้วยกลไกของชุมชนผ่านวิสาหกิจชุมชน นักเรียน นักศึกษา สถานศึกษาในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ปะคำ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับสถานศึกษาและผู้สนใจทั่วไป

คณางค์ ช่อชู

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
ส่วนที่	
1. บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์โครงการ.....	2
ข้อมูลพื้นที่เป้าหมายโครงการ.....	2
ประเภทกิจกรรม.....	2
2. ขั้นตอนการเนินโครงการ.....	5
ขั้นเตรียมการ.....	5
ขั้นดำเนินงาน.....	5
ขั้นการติดตามประเมินผล.....	5
3. ผลการดำเนินโครงการ.....	6
ผลผลิตของโครงการ (OUT-PUT)	8
ผลลัพธ์โครงการ (OUTCOME).....	8
4 สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	9
ภาคผนวก.....	11
1 ภาพประกอบกิจกรรมโครงการ	12

ส่วนที่ 1 บทนำ

ประเภทกิจกรรม (โปรดเลือกประเภทกิจกรรมโดยกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐)

F : Frame (กรอบการดำเนินงาน)	A : Activity (กิจกรรม)	สัญลักษณ์
☒ F1 กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร	☒ A1 กิจกรรมปกป้องทรัพยากร	F1A1
	☐ A2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร	F1A2
	☐ A3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร	F1A3
☐ F2 กรอบการใช้ประโยชน์	☐ A4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร	F2A4
	☐ A5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร	F2A5
	☐ A6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร	F2A6
☐ F3 กรอบการสร้างจิตสำนึก	☐ A7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร	F3A7
	☐ A8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร	F3A8

ชื่อโครงการ : โครงการปกป้องทรัพยากรพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในศูนย์การเรียนรู้ปะคำตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำบลห้วยทับนบ อำเภอปะคำ
จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้รับผิดชอบโครงการ อาจารย์ ดร.คณางค์ ช่อชู .

หน่วยงานสังกัด....สำนักงานบริการทางวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

E-mail : Kakanang.ch@gmail.com Tel : 0805411994

หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นพระราชดำริเพื่อให้มีการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชที่เป็นพืชที่อยู่ในพื้นที่พื้นถิ่นของประเทศไทยที่มีอยู่อย่างหลากหลาย มีหน่วยงานต่างๆ ร่วมสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง และด้วยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมีบทบาทในการเสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและ

ยั่งยืน ในปี 2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีโครงการหลักในนโยบายสู่การปฏิบัติ คือ โครงการศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน ที่สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีพื้นที่เพื่อการปฏิบัติการและจัดทำเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านต่างๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ราชพัสดุ ขนาดพื้นที่ 1,800 ไร่ ตั้งอยู่ที่ ตำบลหูก่านบ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ และมีพื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่ป่ามีความสมบูรณ์ดั้งเดิมที่มหาวิทยาลัยได้อนุรักษ์ไว้มีความสมบูรณ์ของป่าขนาดพื้นที่ 4 ไร่ มีไม้เถาและพุ่ม เช่น เถาพันช้าย เถาเปรียง เปราะหอม ย่านาง และหนอนตายหยากร กระเจียว กลอย เป็นต้น เป็นพืชที่ชาวบ้านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และยังเป็นแหล่งอาหารของชุมชน โดยเฉพาะในฤดูฝนจะมีเห็ดหลากหลายชนิด และมีต้นไม้บางชนิดที่เป็นไม้ยืนต้น โดยเฉพาะไม้เด่น (Plant dominant) เช่น ไม้แดง ไม้มะค่าแต้ มะค่าโมง ต้นพลวง หว้า ต้นตาล เป็นต้น และมีพื้นที่ป่าที่เกิดจากการส่งเสริมการปลูกเพิ่ม ประมาณ 20 ไร่ เช่น ยางนา ไม้ นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ป่าของชุมชนใกล้เคียงกับพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ควรณรงค์ปกป้องรักษาไว้ให้อยู่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
2. เพื่อสำรวจพื้นที่ป่าเพื่อการปกป้องทรัพยากร ในศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพื้นที่ใกล้เคียง ในพื้นที่อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืน แก่ชุมชนและเกิดแนวปฏิบัติของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนโดยรวม

ข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย

บริบทชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ราชพัสดุ (ที่ราชพัสดุ ทะเบียนเลขที่ บร. 808) มีเนื้อที่ 1,834 ไร่ และได้อนุญาตให้เกษตรกรเข้าใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตรบรรเทาความเดือดร้อน จำนวน 230 ครอบครัว ในพื้นที่ประมาณ 1,200 ไร่ ซึ่งเกษตรกรใช้ปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง และอีกส่วนพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยใช้ปฏิบัติการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ประกอบด้วย ชุดสระน้ำแก้มลิงกักเก็บน้ำขนาด 120 ไร่ ศูนย์หญ้าแฝก 10 ไร่ ศูนย์เกษตรผสมผสาน 70 ไร่ พื้นที่อาคารสำนักงาน 30 ไร่ และพื้นที่ป่า 6 ไร่ และมีจำนวน 4 ไร่ ที่เป็นป่าพื้นที่ดั้งเดิมยังมีไม้หายาก เช่น ประป่า ต้นพลวง เถาพันช้าย ต้นประ มะหาด กลอย ตูมกา กระเจียว เป็นต้น

ปัญหาของชุมชนพื้นที่เป้าหมาย

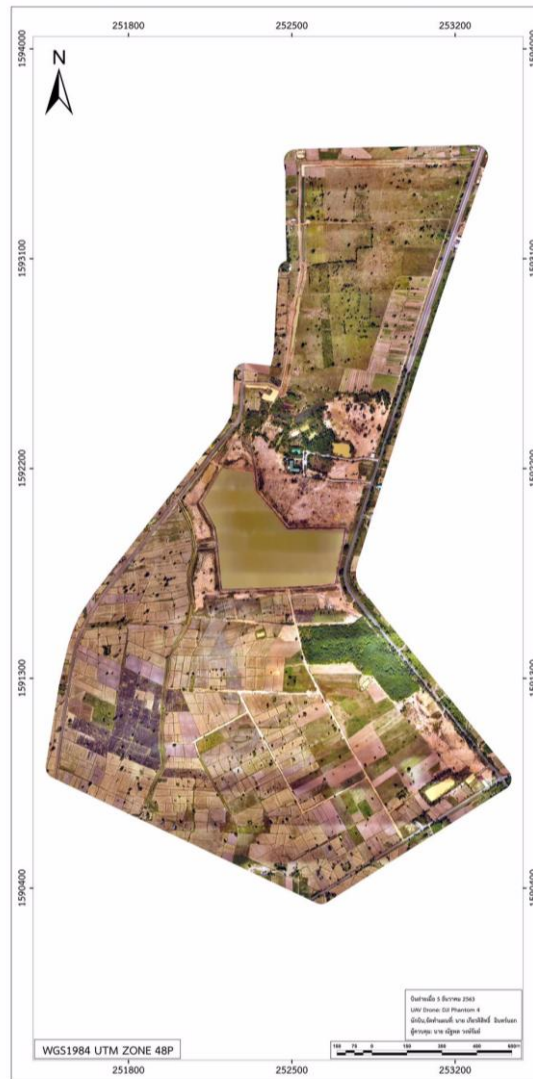
พื้นที่ป่าของศูนย์การเรียนรู้ปะคำ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ยังมีความสมบูรณ์ที่อยู่ใกล้กับชุมชน ควรแก่การอนุรักษ์ต้นไม้ไว้เหมาะที่จะเป็นสื่อการเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึก การเห็นคุณค่าของป่า จึงควรจัดให้เป็นฐานเรียนรู้หนึ่งของศูนย์การเรียนรู้ปะคำเศรษฐกิจพอเพียง และเชิญชวนให้กับโรงเรียน หรือผู้ที่สนใจได้ใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ สร้างความรักความผูกพันของคนในพื้นที่และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และปลูกป่าในพื้นที่ส่วนตัว หรือพื้นที่สาธารณะอื่นๆ ให้เพิ่มขึ้น

ความต้องการของชุมชน

การพัฒนาพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ปะคำ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้กับเด็กและเยาวชน เพราะพื้นที่ป่าเริ่มน้อยลง และไม้ป่าดั้งเดิม เช่น พลอง ยางนา ในพื้นที่ของชาวบ้านก็ไม่มีแล้ว จึงควรอนุรักษ์ไว้ในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยที่เป็นที่ศึกษาดูงาน มาเรียนรู้ได้ และขยายพื้นที่เพิ่มเติมให้มากขึ้นด้วยให้ชุมชน โรงเรียนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมด้วย

พื้นที่ดำเนินโครงการ (ชุมชน หมู่บ้าน/พื้นที่เป้าหมาย)

ศูนย์การเรียนรู้ปะคำ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำบลบุพการี อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 1 พื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ศูนย์การเรียนรู้ปะคำ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ที่ ถนนนางรอง-โนนดินแดง ตำบลห้วยทำนบ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

ส่วนที่ 2 ขั้นตอนการทำงาน

ขั้นตอนการทำงาน

ขั้นเตรียมการ

- 1) การประชุมหารือคณะทำงาน ประกอบด้วย สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร
ไทบ้าน และกลุ่มผู้เลี้ยงโคกระบือชุมชนตำบลหูก้านบ ผู้แทนสถานศึกษาในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้าใจใน
การปกป้องรักษาทรัพยากรของท้องถิ่น ตลอดจนสำรวจพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ และรับฟังข้อเสนอแนะจาก
พื้นที่ในการ
- 2) กำหนดพื้นที่เพื่อการปกป้องทรัพยากรของศูนย์การเรียนรู้ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์

ขั้นดำเนินการ

- 1) การลงพื้นที่สำรวจความหลากหลายของพันธุ์พืชพื้นถิ่นในตำบลหูก้านบ อำเภอปะคำ
จังหวัดบุรีรัมย์ เป้าหมายปีนี้ได้ทำการสำรวจพื้นที่ป่าภายในศูนย์การเรียนรู้ประจำเศรษฐกิจพอเพียงของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งมีพื้นที่ป่าขนาด 4 ไร่ ซึ่งได้เก็บข้อมูล
- 2) การจัดอบรมเก็บรวบรวมเมล็ดพันธุ์ โดยเฉพาะยางนา ไม้แดง มะหาด ที่เป็นไม้ป่าในพื้นที่
- 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเพาะกล้าไม้ป่า จำนวน 3000 ต้น
- 4) การจัดกิจกรรมการปลูกป่าในพื้นที่เพิ่มในเขตปกป้องทรัพยากร มีจำนวน 3 โซน

ขั้นการติดตามประเมินผล

- 1) การติดตามประเมินผลตามความสำเร็จของกิจกรรมตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยการรับฟังบทสะท้อนความรู้สึkstต่อ
กิจกรรม (AAR)
- 3) การรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการกำกับติดตามโครงการ

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินโครงการ

ผลการดำเนินงานตามแผนที่ระบุในโครงการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)	สร้างเครือข่ายความร่วมมือรวมใจรักษาทรัพยากรในพื้นที่ปกปักพันธุกรรมพืชและการปลูกจิตสำนึกให้กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า โดยร่วมกันออกแบบระบบการบริหารจัดการพื้นที่ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ	1.จำนวนเครือข่าย 2. รูปแบบการบริหารจัดการพื้นที่ป่า	1. มีเครือข่าย 3 เครือข่าย 2. รูปแบบของป่าเพื่อการปกปักทรัพยากร	1.เกิดภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างความตระหนักรู้ต่อการปกปักรักษาทรัพยากรในท้องถิ่นอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ โรงเรียน ผู้นำชุมชน 8 ชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (กลุ่มเกษตรไต้หวัน และกลุ่มผู้เลี้ยงโค กระบือชุมชนตำบลหูก้าน) และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2. การบริหารจัดการเขตปกปักทรัพยากรป่าไม้ของศูนย์การเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 โซน ได้แก่ โซนป่าดั้งเดิม โซนป่าปลูกใหม่ และโซนป่าผสมไม้พื้นถิ่นเดิมและปลูกเพิ่ม
เพื่อสำรวจพื้นที่ป่าเพื่อการปกปักทรัพยากร ในศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่อำเภอบัวคำ จังหวัดบุรีรัมย์	1.สำรวจพื้นที่ป่าในศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2.พื้นที่ป่าของชุมชนใกล้เคียงศูนย์การเรียนรู้	จำนวนพื้นที่ของป่าเพื่อการปกปักทรัพยากร	สำรวจพื้นที่ 4 ไร่	1..มีพื้นที่ป่าเพื่อการปกปักทรัพยากรในศูนย์การเรียนรู้ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เดิมมี 4 ไร่ที่เป็นป่าพื้นถิ่นเดิม และขยายเพิ่มป่าใหม่ 50 ไร่ (ป่าปลูกใหม่อายุ 2 ปี (20ไร่) และป่าเก่าผสมกับปลูกใหม่ (30ไร่) 2.ป่าภายนอกพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ที่การให้ข้อมูลเห็นว่าควรเป็นจัดให้เป็นเขตปกปักทรัพยากร ได้แก่ ป่าของโรงเรียนปะคำพิทยาคม และป่า

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
				ในพื้นที่สาธารณะของชุมชน ม. 16 ตำบลหูก้านบ
เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืน แก่ชุมชนและเกิดแนวปฏิบัติของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนโดยรวม	1.การอบรมและส่งเสริมการเพาะกล้าไม้ป่า 2.จัดกิจกรรมปลูกป่าแบบมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคประชาสังคม	1.จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 2.จำนวนกิจกรรมส่งเสริมการปลูกป่า	1.มีสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจเกษตรไทยบ้านฯ และกลุ่มผู้เลี้ยงโคกระบือชุมชนตำบลหูก้านบจำนวน 15 ครอบครัวที่ทำการเพาะกล้าไม้ 2.มีกิจกรรมปลูกป่าและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากร 2 ครั้ง	1. เก็บเมล็ดพันธุ์อย่างนาที่อยู่ในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพาะกล้าส่งเสริมอาชีพและส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในท้องถิ่น 3000 ต้น 2. นักเรียน นักศึกษา ประชาชน จำนวน 122 คน มีความตระหนักและเห็นคุณค่าการอนุรักษ์พันธุ์พืช ร่วมกันปลูกป่าไม้เพิ่มเติม 3. รักษาเขตปกป้องพื้นที่ขนาด 4 ไร่ ที่มีความสมบูรณ์ และขยายพื้นที่ปกป้องเพิ่มที่เป็นป่าปลูกเพิ่มมีอายุ 2 ปี (โซนหลังอาคาร) 20 ไร่ 4. วิสาหกิจกลุ่มเกษตรไทยบ้าน มีการเก็บเมล็ดพันธุ์ไม้ป่า และนำมาเพาะกล้าเพื่อปลูกในพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ และจำหน่ายต้นกล้าสร้างรายได้ให้กับสมาชิก

ผลผลิตของโครงการ (OUT-PUT)

1. เกิดภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างความตระหนักต่อการปกป้องรักษาทรัพยากรในท้องถิ่น อนุรักษ์พันธุ์กรรมพื้นถิ่นเนื่องจากพระราชดำริ ได้แก่ โรงเรียน ผู้นำชุมชน 8 ชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่ม และ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เก็บเมล็ดพันธุ์ยางนาเพาะกล้าส่งเสริมอาชีพและส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชในท้องถิ่น 2500 ต้น
3. นักเรียน นักศึกษา ประชาชน จำนวน 122 คน เข้าร่วมกิจกรรม มีความตระหนักและเห็นคุณค่าการอนุรักษ์พันธุ์พืช และการปกป้องทรัพยากรในท้องถิ่น
4. รักษาเขตปลูกพื้นที่ขนาด 6 ไร่ และขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มอายุ 2 ปี (โซนหลังอาคาร) 20 ไร่ และโซนป่าผสมคือไม้ดั้งเดิมและปลูกเพิ่มของปีนี้

ผลลัพธ์ของโครงการ (OUTCOME)

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้สะท้อนบทบาทในขับเคลื่อนงานโครงการพระราชดำริด้านการอนุรักษ์พันธุ์พืช และก่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านแหล่งทรัพยากรของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์การศึกษา และการอนุรักษ์รักษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อมไว้
2. สำเนียงร่วมกันของภาคีเครือข่าย ไม่ว่าจะเป็นชุมชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคม ตระหนักในคุณค่าและประโยชน์ของทรัพยากรในท้องถิ่น โดยเฉพาะป่าไม้ที่ให้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับสถานศึกษาในพื้นที่ได้เข้ามาเรียนรู้และจัดทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ได้ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีของชุมชน
4. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถนำความรู้ไปต่อยอดผลิตจากป่าด้วยการส่งเสริมอาชีพการเพาะกล้าไม้ป่าสร้างรายได้เสริมให้กับชาวบ้านได้อีกทางหนึ่ง

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการฯ

การเก็บเมล็ดพันธุ์ไม่ทันกับช่วงเวลาของเมล็ดพันธุ์ ประกอบกับปีนี้อากาศร้อนอุณหภูมิสูงส่งผลต่อเมล็ดพันธุ์มีจำนวนน้อย ปีถัดไปได้กำหนดเวลาไว้และมีการให้สมาชิกได้เฝ้าระวังติดตามต้นไม้แม่พันธุ์ในพื้นที่ เพื่อให้เก็บเมล็ดได้ทันฤดูกาล

ส่วนที่ 4 สรุปผลและข้อเสนอแนะ

โครงการปลูกปศุสัตว์ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในศูนย์การเรียนรู้ปะคำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำบลห้วยทับ อำเภอบัวคำ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีการกำหนดโซนเขตปลูกจำนวน 3 โซน ได้แก่ ป่าพื้นถิ่น (ป่าที่มีไม้ป่าดั้งเดิม) จำนวน 4 ไร่ ที่มีต้นไม้หลากหลาย ป่าปลูกใหม่ ระยะ 2 ปี จำนวน 20 ไร่ และป่าผสมผสานไม้เก่าผสมกับปลูกใหม่ จำนวน 30 ไร่

มีกิจกรรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในคุณค่าของป่าไม้ที่เป็นทรัพยากรของท้องถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพ จึงได้จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ การเก็บเมล็ดพันธุ์ยางนามาเพาะกล้าขยายผล 3000 ต้น การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้กับเยาวชน และการปลูกป่าในพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ปะคำด้วยพลังของชุมชน นักเรียน นักศึกษา และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. การประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ป่าพื้นถิ่นให้เป็นที่รู้จัก และรณรงค์การอนุรักษ์และปลูกเพื่อขยายพื้นที่ป่าให้มากยิ่งขึ้น
2. การจัดบูรณาการเรียนการสอนกับการกิจกรรมป่าพื้นถิ่น เช่น การทำวิจัยของนักศึกษา การแปรรูปผลิตผลจากผลไม้ป่าเพื่อเป็นสินค้าของศูนย์การเรียนรู้
3. การเก็บเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าเพื่อเพาะกล้าขยายผลและส่งเสริมอาชีพเสริมให้กับชุมชน ซึ่งปีนี้กล้าไม้เป็นที่ต้องการของตลาดที่ประชาชนนิยมปลูกต้นไม้ในหัวไร่ปลายนาเพิ่มขึ้น

ภาพประกอบกิจกรรม

กิจกรรมการประชุมผู้นำชุมชน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

กิจกรรมอบรมปลูกจิตสำนึกรักทรัพยากรในท้องถิ่น ปลูกยางนาในศูนย์การเรียนรู้ปะคำปลูกป่า 1000 ต้น

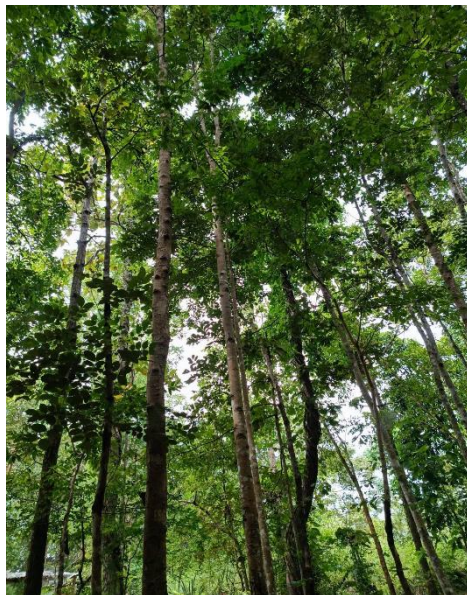

กิจกรรมการเก็บเมล็ดพันธุ์และเพาะกล้าไม้ป่าอย่างนา

พื้นที่ปักปลูกแปลงปลูกใหม่เพิ่ม 20 ไร่

ป่าเขตปกปักษ์ที่เป็นป่าเดิม จำนวน 4 ไร่

